לְכָשֶׁיִּמָּאֵס, [ו]וְאִם עָבַר וַעֲשָׂאוֹ, מֻתָּר לְהוֹצִיאוֹ: **לז** [ז]בְּמָקוֹם (קמא) דְּאִיכָּא פְּסֵידָא, מֻתָּר (מב) לְהַכְנִיס מִטָּתוֹ אֵצֶל גֶּרֶף שֶׁל רְעִי (קמא) וְלִקְבַּע יְשִׁיבָתוֹ שָׁם, כְּדֵי לְהוֹצִיאוֹ: **לח** [ח]מַכְנִיס אָדָם מִבָּעוֹד יוֹם מְלֹא קֻפָּתוֹ (קמב) עָפָר וּמְיַחֵד לוֹ קֶרֶן זָוִית, וְעוֹשֶׂה בּוֹ כָּל צָרְכָּיו בְּשַׁבָּת כְּגוֹן (קמג) לְטַל מִמֶּנּוּ [ט]לְכַסּוֹת צוֹאָה אוֹ רק וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה, אֲבָל אִם לֹא יִחֵד לוֹ קֶרֶן זָוִית, (קמד) * בָּטֵל אַגַּב עֲפַר הַבַּיִת וְאָסוּר לְטַלְטְלוֹ. הָגָה: וְלָכֵן מֻתָּר לִקַּח פֵּרוֹת (קמה) הַטְּמוּנִים בַּחוֹל, כִּי אֵין אוֹתוֹ עָפָר מֻקְצֶה (בית יוסף סוף סימן שי״א (ד״ס כמוב מנמ״ל) בשם שבלי לקט (סי׳ קכ)): **לט** (קמו) [י]אָסוּר לְטַלְטֵל בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף, וַאֲפִלּוּ עַל פִּי כֵן (קמז) [כ]מֻתָּר לְכַפּוֹת אֶת הַסַּל לְפָנֵי הָעֲפָרוֹחִים כְּדֵי שֶׁיַּעֲלוּ וְיֵרְדוּ בּוֹ, [ל]וּבְעוֹדָם עָלָיו (מג) (קמח) אָסוּר לְטַלְטְלוֹ: **מ** (קמט) [מ]כָּל בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף מְדֻמִּים אוֹתָם (מד) (קנ) בָּחָצֵר, דְּהַיְנוּ שֶׁאוֹחֲזִין בְּצִוָּארָן וּבְצִדָּדִים וּמוֹלִיכָן, (קנא) אִם צְרִיכִין הַבַּעֲלֵי חַיִּים לְכָךְ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַגְבִּיהֵם בְּעָנְיָן שֶׁיֵּעָקְרוּ רַגְלֵיהֶם מִן הָאָרֶץ, דְּמֵקְצֵיהֶם הֵם וְאָסוּר לְטַלְטְלָן, חוּץ מֵהֲרָגְלַת שֶׁאֵין מְדַדִּין אוֹתָהּ, [נ]מִפְּנֵי שֶׁמִּגְבַּהַּת עַצְמָהּ מִן הָאָרֶץ וְנִמְצָא זֶה מְטַלְטֵל, (קנב) [ס]אֲבָל דּוֹחִים אוֹתָהּ

ו הַרְמַב״ם בְּפֶרֶק כ״ה (הכ״ד). ז שָׁם (ביצה לו:) בְּעַכְבְּרָא דְּאַבָּיֵי, וּכְרָבָא, וּכְפֵרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת (שם ד״ה תיתי) וְהָרַב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק כ״ה (הכ״ד). ח שַׁבָּת נ׳ (ע״א). ט שָׁם פֵּרֵשׁ״י (ד״ה מכניס). י הָרַב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק כ״ה (הכ״ה) מַהָא דְּשַׁבָּת קכ״ח (ע״ב) בְּפֵרוּשָׁא. כ שָׁם בְּמַשְׁנָה. ל שָׁם בְּגְמָרָא מ״ג (ע״א). מ שָׁם קכ״ח בְּמַשְׁנָה וּבִגְמָרָא. נ כְּאַבָּיֵי שָׁם וּכְפֵרוּשׁ רַשׁ״י (ד״ה דמקפיא). ס שָׁם בְּמַשְׁנָה.

בְּאֵר הַיֵּטֵב

לז (מב) לְהַכְנִיס. אֲפִלּוּ הוּא בֶּחָצֵר, מָקוֹם שֶׁאֵין דִּירָה שָׁם. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומש״כ רבינו מותר לקבוע): **לט** (מג) אָסוּר. וְאִם הָיָה עָלָיו בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת אָסוּר. לְבוּשׁ:

מ (מד) בֶּחָצֵר. אֲבָל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אָסוּר. עֵין סִימָן שט״ז בְּסָעִיף י״ב מַאֲלוּ הַדִּינִים:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בִּגְמָרָא (ביצה כא:) מַשְׁמַע, דַּאֲפִלּוּ אִם לֹא עָשָׂה כְּדֵי לְהוֹצִיאוֹ, אֶלָּא דָּבָר הָעָשׂוּי לְבַסּוֹף לְהוֹצִיאוֹ, גַּם כֵּן אָסוּר, שֶׁאַף שֶׁהִתִּירוּ לְהוֹצִיא הַדָּבָר הַמָּאוּס, מִכָּל מָקוֹם לַעֲשׂוֹת לְכַתְּחִלָּה דָּבָר שֶׁיִּהְיֶה בְּרַאֲי אַחַר כָּךְ מָאוּס לְפָנָיו וְיוֹצִיאֶנּוּ, אָסוּר. וְהָא דְּנָקַט הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ כְּדֵי לְהוֹצִיאוֹ, מִשּׁוּם סֵיפָא נָקַט, דִּבְדִיעֲבַד אֵין לֶאֱסֹר אַף שֶׁהַכְנִיסוֹ בְּאֹפֶן זֶה: **לז** (קמ) **דְּאִיכָּא פְּסֵידָא.** הַיְנוּ שֶׁיָּבוֹא לִידֵי הֶפְסֵד אִם יִשְׁאַר הַגֶּרֶף שָׁם, שֶׁיִּגְנֹב שָׁם אוֹ שֶׁאָר קַלְקוּל עַל יְדֵי זֶה, וְהוּא מָנַח בַּבַּיִת בְּאֵיזֶה חֶדֶר, מָקוֹם שֶׁאֵין דָּר שָׁם, אוֹ שֶׁמָּנַח בֶּחָצֵר בְּמָקוֹם שֶׁאֵין דְּרִיסַת רַגְלוֹ שָׁם, דְּאִי לָאו הָכִי הָיָה מֻתָּר לְהוֹצִיאוֹ וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ל״ד: **(קמא) וְלִקְבַּע יְשִׁיבָתוֹ.** כְּגוֹן מִטָּתוֹ לִשְׁכַּב עָלֶיהָ אוֹ שֶׁיַּכְנִיס שֻׁלְחָנוֹ וְיֹאכַל שָׁם, דְּעַל יְדֵי זֶה נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ דִּירָתוֹ שָׁם, וּמְמֵילָא מֻתָּר לְהוֹצִיא הַגֶּרֶף, אֲבָל יְשִׁיבָה בְּעָלְמָא שָׁם לֹא מַהֲנֵי [בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומש״כ רבינו כדי להוציאו) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים]: **לח** (קמב) **עָפָר.** בְּבֵיתוֹ עַל הָאָרֶץ [רַשׁ״י (שבת נ. ד״ה מכניס)]: (קמג) **לְטַל מִמֶּנּוּ.** וּבְעִנְיָן שֶׁאֵין בּוֹ מִשּׁוּם עֲשִׂיַּת גֻּמָּא, דְּהַיְנוּ שֶׁיִּטֹּל בְּשָׁוֶה, אוֹ שֶׁהַחוֹל דַּק אוֹ תְּחוּחַ, דְּתֵכֶף כְּשֶׁנּוֹטֵל, הַחוֹל נוֹפֵל לְתוֹךְ הַגֻּמָּא וְסוֹתְמָהּ, כֵּן כָּתַב בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק צז) מִלְּקַמָּן סִימָן תצ״ח (סעיף יז), וְעַיֵּן שָׁם (משנ״ב ס״ק צא) בְּמַה שֶׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה: (קמד) **בָּטֵל וְכוּ׳.** אֲפִלּוּ (קטו) אִם בְּעֵת שֶׁהִכְנִיס הַקֶּפֶה לַבַּיִת הָיָה כַּוָּנָתוֹ לְכַסּוֹת צוֹאָה וְרַק, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁפִּזְּרוֹ בְּאֶמְצַע בֵּיתוֹ לְמִדְרָס רַגְלַיִם, הֲרֵי הוּא בָּטֵל לְגַבֵּי קַרְקַעִית הַבַּיִת וְהוּא מֻקְצֶה וְאָסוּר. וּלְפִי זֶה אָסוּר לִקַּח בְּשַׁבָּת מְעַט מִן הַחוֹל הַמֻּפָזָר בְּקַרְקַע הַבַּיִת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ לְאֵיזֶה דָּבָר: (קמה) **הַטְּמוּנִים בַּחוֹל.** וְאִם טָמוּן בְּעָפָר שֶׁהוּא מֻקְצֶה, עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שי״א סָעִיף ח׳, וְט׳ מַה שֶּׁכָּתוּב שָׁם: **לט** (קמו) **אָסוּר לְטַלְטֵל וְכוּ׳.** דְּהֵם בִּכְלָל מֻקְצֶה (קטז) כְּעֵצִים וַאֲבָנִים, דְּהָא לֹא חָזוּ. וַאֲפִלּוּ אִם הוּא מֻרְגָּל בַּבַּיִת מִכְּבָר, דְּתוּ אֵין בּוֹ מִשּׁוּם חֲשַׁשׁ צְיָדָה כַּמְבֹאָר בְּסִימָן שט״ז (סעיף יב), (קיז) אֲפִלּוּ הָכִי לְטָלָם בְּיָדַיִם אָסוּר מִשּׁוּם מֻקְצֶה, אֶלָּא יְפָרִיחֶנּוּ מֵעֲלֵיהֶם, וְכַמְבֹאָר בְּסִימָן של״ד (קיח) בְּמַגֵּן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ג׳ דְּאִסּוּר טִלְטוּל מֻקְצֶה הוּא אֲפִלּוּ בִּמְקוֹם הֶפְסֵד: (קמז) **מֻתָּר לְכַפּוֹת וְכוּ׳.** וְאֵין בּוֹ מִשּׁוּם חֲשַׁשׁ בְּטוּל כְּלִי מֵהֵיכָנוֹ עַל אוֹתוֹ זְמַן שֶׁהֵם עָלָיו, דְּהָא יָכוֹל לְהַפְרִיחָם בְּכָל שָׁעָה: (קמח) **אָסוּר לְטַלְטְלוֹ.** וְאִם הָיוּ עָלָיו בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (קיט) אָסוּר אַף עַל פִּי שֶׁיָּרְדוּ, דְּמִגּוֹ דְּאִתְקְצָאֵי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת, אִתְקְצָאֵי לְכָלֵי יוֹמָא: **מ** (קמט) **כָּל בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף.** (קנ) **בָּחָצֵר.** אֲבָל לֹא בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, דְּגָזְרִינַן שֶׁמָּא יַגְבִּיהֵם וְיַעֲבִירֵם אַרְבַּע אַמּוֹת וְיִתְחַיֵּב חַטָּאת, דְּגַבֵּי בְּהֵמָה לֹא אָמְרִינַן חַי נוֹשֶׂה אֶת עַצְמוֹ. וְעַיֵּן בְּטוּר דְּסִבְרָא לַהּ דִּבְכַרְמְלִית נַמֵּי אָסוּר לְדַדּוֹת כְּמוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְכֵן פָּסַק הַלְּבוּשׁ, דְּלֹא כְּבֵית יוֹסֵף (שם): **(קנא) אִם צְרִיכִין וְכוּ׳.** וּמִשּׁוּם צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים, דְּאִם לֹא כֵּן אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן, דְּכָל מִידֵי דְּלֹא חָזֵי לְטַלְטוּל, כְּשֵׁם שֶׁאֵין מְטַלְטְלִין כָּלוֹ כָּךְ אֵין מְטַלְטְלִין מִקְצָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר סִימָן שי״א סָעִיף ז׳ גַּבֵּי מַת שֶׁלֹּא יָזִיז מִמְּנוּ אֵבֶר: **(קנב) אֲבָל דּוֹחִין אוֹתָהּ.** אֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ לְצָרְכָּהּ כְּדֵי לְהָאֲכִילָהּ, אֶלָּא לְתוֹעֲלָתוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי הֶפְסֵד מָמוֹן, כְּגוֹן שֶׁבָּרְחָה מִן הַבַּיִת (קנג) לַחוּץ, וְהוּא הַדִּין אִם בּוֹ עוֹד צוֹאָה אוֹ מֵי רַגְלַיִם. וְהָא דְּהִשְׁמִטְתִּי מַה שֶּׁכָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ס סא) לְפָנוֹת עֲלָיו, [א]דְּבָזֶה אֲפִלּוּ בְּלֹא מַיִם שָׁרֵי לְהַחֲזִיר מִשּׁוּם כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּעַצְמוֹ בְּסָעִיף קָטָן נ״ט, וּכְבָר עָמַד בָּזֶה בְּנִתְיב חַיִּים: **לח** (קמו) כֵּן מַכְרָח מַרְ״ש (נ.) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל מַכְנִיס וְכוּ׳ דְּאִיכָּא שֶׁהַכְנִיס לִכְסוֹת בּוֹ, וַאֲפִלּוּ הָכִי אִם לֹא יִחֵד אָמְרִינַן דְּבָטֵל לְמִדְרָס רַגְלַיִם וְאָסוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַשׁ״י דִּבּוּר הַמַּתְחִיל וְהוּא, עַיֵּן שָׁם: **לט** (קמט) אֲחֵרוֹנִים: (קיז) טַ״ז (ס״ק כב) וּשְׁאָרֵי אֲחֵרוֹנִים: (קיז) וְכֵן פָּסַק שָׁם הַתּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ז) וְהַדֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין טלטול מוקצה בכל פרטיו סי״ד) וּשְׁאָרֵי אֲחֵרוֹנִים: (קיח) גְּמָרָא (שבת מג.) וְהוֹבָא בְּמַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ס סו) וּשְׁאָרֵי אֲחֵרוֹנִים: **מ** (קכ) אַף שֶׁהָרַ״ן (נא. ד״ה דוחין) סְבִירָא לַהּ דִּגְדוֹלִים מֻתָּר לְדַדֵּן אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, כְּבָר כָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומש״כ ודוקא) מִדְּסָתְמוּ הָרַמְבַּ״ם (פכ״ה הכ״ו) וְהַטּוּר מִשְׁמַע דְּלֹא סְבִירָא לְהוּ כֵּן, וְלָכֵן סָתַם גַּם כֵּן פֹּה לְהַחְמִיר, וְכֵן מִשְׁמַע בְּפֹרֶשׁ מְגַדִּים (א״א ס״ק סז): (קכג) **וַאֲפִלּוּ אִם בָּרְחָה לִרְשׁוּת הָרַבִּים גַּם כֵּן שָׁרֵי לְדַחוּתָהּ.** וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שט״ז סָעִיף י״ב בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק נד־נח) וּבְאוּר הֲלָכָה (ד״ה דאסור) לְעִנְיַן סְגִירַת הַדֶּלֶת אַחַר שֶׁהִכְנִיסָה לַבַּיִת:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

לז [א]ביקוטי דברי הרב: ובשו״ע הרב (סע״ג) לא התיר להחזיר בלא מים. ב] וכן מבואר בשו״ע הרב (סע״ה). ג] ובשו״ע הרב (ס״פ) כתב: וכרמלית דינה כרה״ר לענין זה.

עוז והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

מֵאֲחוֹרֶיהָ בְּיָדַיִם כְּדֵי שֶׁתִּכָּנֵס: **מא** ע"ה הָאִשָּׁה מְדֵדָה אֶת בְּנָהּ (קנג) פ אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, צ וּבִלְבַד (קנד) * שֶׁלֹּא (מה) תְּגָרְרֵהוּ, אֶלָּא יְהֵא מַגְבִּיהַּ רַגְלוֹ אַחַת וְנִיחַ הַשְּׁנִיָּה עַל הָאָרֶץ וְיִשָּׁעֵן עָלֶיהָ עַד שֶׁיַּחֲזֹר וְיָנִיחַ רַגְלוֹ שֶׁהִגְבִּיהַּ, שֶׁנִּמְצָא לְעוֹלָם הוּא נִשָּׁעָן עַל רַגְלוֹ הָאַחַת: **מב** ק דָּבָר שֶׁהוּא מֻקְצֶה, (קנה) מֻתָּר לִגַּע בּוֹ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא מְנַעֲנֵעַ אֲפִלּוּ מִקְצָתוֹ (וּכְבָר נִתְבָּאֵר סָעִיף ג'): **מג** ר מֻתָּר לְטַלְטֵל מֻקְצֶה עַל יְדֵי נְפִיחָה (וּכְבָר נִתְבָּאֵר רֵישׁ סִימָן זֶה (סעיף ג)): **מד** ש כְּלֵי שֶׁנִּתְרוֹעֵעַ, (קנו) לֹא יִטְלוּ מִמֶּנּוּ חָרֶס לְכַסּוֹת בּוֹ אוֹ לִסְמֹךְ בּוֹ: **מה** ת אָסוּר לִשְׁחֹק בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב (קנז) בְּכְדוּר. הַגָּה: (מו) (קנח) וְיֵשׁ מַתִּירִין, וְנָהֲגוּ לְהָקֵל (תוספות פרק קמא דביצה (יב ד"ה ס"ג)): **מו** א אָסוּר לַעֲשׂוֹת תַּחַת אֲצִילָיו זֶרַע הַתּוֹלָעִים שֶׁעוֹשִׂין הַמֶּשִׁי, מִפְּנֵי שֶׁאָסוּר בְּטִלְטוּל, וְעוֹד

ע שָׁם בְּמִשְׁנָה. פ שָׁם בְּבָרַיְתָא. צ ר"ן שָׁם (נא: ד"ה אין עוקרין) וְרַבֵּנוּ יְרֻחָם נָתִיב א' חֵלֶק א'. ק הַר"ן (בְּסִימָן רכ"ב) [בְּסוֹף פֶּרֶק כָּל כִּתְבֵי] (מו: ד"ה עשה) בְּשֵׁם (הָרַמְבַּ"ם) [הָרַמְבַּ"ן] (קכב. ד"ה הא דתנן). ר מֵהָרַי"ל בְּתַשׁוּבָתוֹ (סר. ר). ש רַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק כ"ו (ה"ג), מֵהָא דְּמַגִּפַּת הַחָבִית שַׁבָּת קכ"ד (ע"ב). ת אֲגוּר (סר תסכא) בְּשֵׁם שִׁבְלֵי הַלֶּקֶט (סר קכא). א תְּשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ"א (ח"ד סי' עד).

בַּאֵר הֵיטֵב

מא (מה) תְּגָרְרֵהוּ. וְקָטָן כָּל דָּךְ שֶׁצָּרִיךְ לִגָּרְרוֹ, אִם נָשְׂאוֹ חַיָּב. וְהַמּוֹצִיא תִּינוֹק וְכִיס תְּלוּי בְּצַוָּארוֹ חַיָּב, אֲבָל הַמּוֹצִיא גְּדוֹל הַמַּלְבִּשׁ בְּכֵלָיו פָּטוּר, וְאִם נוֹשֵׂא כָּפוּת אוֹ חוֹלֶה חַיָּב, וְהַנּוֹשֵׂא מֵת הֲרֵי מַלְאָכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה לְגוּפָהּ. רַמְבַּ"ם (פ"ח הל' שב - יז, ועיין הי"ח). עַיִן סִימָן תקי"ח סָעִיף א' שֶׁהַטַּ"ז (סק"ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) אוֹסְרִים, עַיֵּן שָׁם:

בְּאוּר הַלָּכָה

מא * שֶׁלֹּא תְּגָרְרֵהוּ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קנד) **שְׁפַתְבִּי בְּבֵאוּרוֹ מִפְּנֵי שְׁנוֹשְׂאתוֹ**, כֵּן כָּתַב רַשְׁ"י (קכח: ד"ה אבל), וְאַף דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק עא) כָּתַב זֶה בְּשֵׁם הָרַ"ן (נא. ד"ה מתני'), הֲנֵה אַף שֶׁהָרַ"ן כָּתַב כֵּן בְּמִשְׁנָה לְדִבְרֵי רַשְׁ"י, מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ הָכְרֵחַ שֶׁהָרַ"ן גּוּפֵא יִסְבֹּר כֵּן (וְכֵן נִמְצָא כְּמָה פְּעָמִים), וּבִפְרָט שֶׁמַּהֲרַ"ן גּוּפֵא (שם ע"ב) בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אֲבָל אִם הָיָה גּוֹרֵר וכו', מַשְׁמַע דְּהוּא בְּעַצְמוֹ סוֹבֵר דְּגָרִירָה אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, דְּאִי־לְאו הָכִי לְמָּה לוֹ לוֹמַר שָׁם דְּהָכָא טַעְמָא שֶׁתֵּי רַגְלָיו לֹא מוֹרִיד לַהּ רַבָּנָן לְרַבֵּי נָתָן, תִּפּוֹק לַהּ דְּמִדְּרַבָּנָן בְּלָאו הָכִי אָסוּר אֲפִלּוּ לְרַבִּי נָתָן אִם נֹאמַר דְּגָרִירָה הוּא כְּמוֹ נְשִׂיאָה מַמָּשׁ, אֶלָּא וַדַּאי דְּגָרִירָה אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁלֹּא יָבֹא לִשָּׂא אוֹתוֹ עַל כְּתֵפוֹ, וְעַל כֵּן לְרַבִּי נָתָן לֹא מִחְמְרִינַן בָּזֶה כְּמוֹ בְּלִמֵּד לְרַבָּנָן, וּמִשּׁוּם הָכִי הַצְרָךְ הָרַ"ן לוֹמַר דְּהָכָא טַעְמָא שֶׁתֵּי רַגְלָיו לֹא מוֹרִיד רַבָּנָן לְרַבִּי נָתָן, וְלִשָּׂא אוֹתוֹ הוּא אָסוּר דְּאוֹרַיְתָא, וְעַל כֵּן הֶחְמִירוּ רַבָּנָן אַף בִּגְרִירָה. [וְאַף שֶׁהָאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק פה) כָּתַב שֵׁשׁ לוֹ שְׁנֵי בְּאוּרִים בִּדְבָרֵי הָרַ"ן וּמִסְתַּפֵּק בָּזֶה, כְּבָר הִכְרִיעַ כְּסֵפֶר מַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק לד) כְּדִבְרֵינוּ דְּגְרִירָה לְדִידֵהּ הוּא מִדְּרַבָּנָן]. וְלָכֵךְ רְשָׁמְתִּי עַל טַעַם זֶה כֵּן כָּתַב רַשְׁ"י. **וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי דִּיֵּשׁ מְקִלִּין בָּזֶה, הוּא מִדִּבְרֵי הָרַ"ן הַנַּ"ל, דְּסִבִּירָא לַהּ דְּמִה שֶּׁאָסְרוּ גְּרִירָה הוּא בְּקָטָן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִילַךְ בְּעַצְמוֹ כְּלָל, שֶׁאָז חַיָּב כְּשֶׁנּוֹשְׂאוֹ, וְלָכֵךְ אָסְרוּ גְּרִירָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא לִשָּׂאֵנוּ עַל כְּתֵפוֹ, וּלְפִי זֶה לְדַעַת הַבַּיִת יוֹסֵף** (ד"ה ומ"ש והרוקא) **שֶׁמַּתִּיר לְדִדּוּת בְּהֵמָה וְחַיָּה בְּכַרְמְלִית, אֵין לְהַחְמִיר בּוֹ בִּגְרִירָה בְּכַרְמְלִית [וְכָל שֶׁכֵּן דְּאֵין לְהַחְמִיר בִּגְרִירָה כְּלָל לְדַעְתּוֹ, לְמִי שֶׁיָּכוֹל לְדַדּוֹת בְּעַצְמוֹ]**. אֲבָל לִשָּׂא אוֹתוֹ עַל כְּתֵפוֹ, וְהֵיכִי לְמִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְדַדּוֹת, בְּוַדַּאי גַּם בְּכַרְמְלִית אָסוּר, כֵּיוָן דִּבְרִשׁוּת הָרַבִּים הוּא אָסוּר דְּאוֹרַיְתָא מִמָּשׁ [לְרֹב הַפּוֹסְקִים כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק נא)] לִשָּׂא אוֹתוֹ. מִפְּלִילָא בְּכַרְמְלִית הוּא אָסוּר דְּרַבָּנָן. וְאַף דְּדַוְקָא הַתּוֹסְפוֹת בְּשַׁבָּת ק"ל עַמּוּד א' (ד"ה רבי אליעזר) מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ בְּקָטָן בֶּן שְׁמוֹנָה יָמִים הוּא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן דְּחַי נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ, הֲלֹא כַּמָּה גְּדוֹלֵי הָרִאשׁוֹנִים פְּלִיגֵי עֲלֵיהוּ, וְהֵם הָרַמְבַּ"ן בְּחִדּוּשָׁיו בְּרֵישׁ פֶּרֶק רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּמִילָה (קל. ד"ה מתני') וְהָרַשְׁבָּ"א (שם, ד"ה מביאו) וְהָרַ"ן (נא: ד"ה אין עוקרין) וְהַמָּאוֹר (נט. ד"ה רבא) [הוּא סוֹבֵר דַּאֲפִלּוּ יָכוֹל לְדַדּוֹת חַיָּב כְּשֶׁנּוֹשְׂאוֹ] וְהַמְּאִירִי (קכח: ד"ה האשה) כֻּלָּם סוֹבְרִים דְּקָטָן שֶׁאֵינוֹ נוֹטֵל אַחַת וּמַנִּיחַ אַחַת, הוּא אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא לְהַנּוֹשְׂאוֹ. כָּל זֶה דִּבַּרְנוּ בְּמִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְדַדּוֹתוֹ, נַאֲפִלּוּ לְמִי שֶׁיָּכוֹל לְדַדּוֹתוֹ, דְּקִטְּרֵהוּ לְהוּ דְּמִי לְכַמָּה פּוֹסְקִים דְּהַנּוֹשְׂאוֹ הוּא אִסּוּר דְּבָבָנָן, גַּם כֵּן אֵין לְהָקֵל בְּכַרְמְלִית, כֵּיוָן דְּמִדְּרַבָּנָן נְשִׂיאַת הַחַי הוּא כְּמוֹ שְׂאָר דְּבָרִים מַמָּשׁ, שׁוּב אֵין חִלּוּק בָּזֶה בֵּין כַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הָרַבִּים וַאֲנַן דּוֹמֶה לָמָּה שֶׁאָסְרוּ מִשּׁוּם גְּזֵרָה כְּמוֹ לְקַמָּן בְּסִימָן ש"נ סָעִיף א' דְּלֹא יַעֲמֹד אָדָם בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְיוֹצִיא רֹאשׁוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְיִשָּׁתֶה שָׁם, וּבְכַרְמְלִית מַתִּי, דְּהָתָם הוּא רַק מִשּׁוּם גְּזֵרָה דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא יְבִיאֵם אֵלָיו וְיִבְוֹא לַעֲבֹר עַל אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא, וּכְבַרְמְלִית לֹא גָּזְרוּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ בְּצַד שֶׁאָסְרוּ לִשָּׂא בְּכַרְמְלִית, לֹא חִלְקוּ בְּעִנְיָן וְאָסְרוּ בּוֹ כָּל דָּבָר שֶׁאִסּוּר לִשָּׂא אוֹתוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים). כֵּן מוֹכֵחַ מֵהַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּרֵישׁ סָעִיף קָטָן ע"א דְּאֲפִלּוּ בְּקָטָן שֶׁיָּכוֹל לְדַדּוֹתוֹ יֵשׁ עַל נְשִׂיאָתוֹ אִסּוּר דְּרַבָּנָן, דְּהָא הַמְחַבֵּר שָׁכָתַב שֶׁלֹּא תִּגְרְרֵהוּ קַאֵי עַל מִי שֶׁיָּכוֹל לְדַדּוֹתוֹ, וַאֲפִלּוּ הָכִי מִשְּׁמַע מֵהַמָּגֵן אַבְרָהָם דִּנְשִׂיאָתוֹ אָסוּר בְּכַרְמְלִית, וְכֵן כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל נב ס"ח) וְהַגְּרַ"ז (סעיף פא). וּבִפְרָט לְדַעַת הַמָּאוֹר (שם) וְהַמְּאִירִי (שם) גַּם בְּקָטָן שֶׁיָּכוֹל לְדַדּוֹתוֹ יֵשׁ אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא בִּרְשׁוּת הָרַבִּים לְהַנּוֹשְׂאוֹ, כָּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִילַךְ בְּעַצְמוֹ לְגַמְרֵי. וּמִפְּלִילָא צָרִיךְ לְהַחְמִיר בְּכַרְמְלִית:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בָּרְחָה מִן הַבֵּיצִים, אֲבָל בִּלֹּא הָפְסַד מָמוֹן, אֲפִלּוּ הַדְּחָיָה אֵינוֹ נָכוֹן, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ לְצָרְכָּהּ [בַּ"ח (סעיף כג) וְאַלְיָה רַבָּה (ס"ק פא)]: **מא** (קנג) **אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים:** דְּהָא אֲפִלּוּ תַּגְבִּיהֵנוּ פְּטוּרָה, דְּחַי נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ, וְלֵית בָּזֶה אֶלָּא אִסּוּרָא דְּרַבָּנָן וְהָוֵי גְּזֵרָה לְגְזֵרָה. וְאִם נוֹשֵׂא כָּפוּת אוֹ חוֹלֶה חַיָּב, דְּבָזֶה לֹא שַׁיָּךְ שֶׁנּוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ. וְהַנּוֹשֵׂא מֵת הֲרֵי מְלָאכָה שֶׁאֵין צָרִיךְ לְגוּפָהּ, עַיֵּן סִימָן רע"ח (משנ"ב סק"ג): **(קנד) שֶׁלֹּא תְּגָרְרֵהוּ.** מִפְּנֵי שֶׁנּוֹשֵׂאתוֹ, (קכח) כֵּן כָּתַב רַשְׁ"י (קכח. ד"ה אבל), מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לַהּ דְּהָוֵי כְּמוֹ שֶׁנּוֹשְׂאוֹ, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ בְּכַרְמְלִית אָסוּר, וְיֵשׁ שְׁמְקִלִּין בָּזֶה, אֲבָל לִשָּׂא אוֹתוֹ עַל כְּתֵפוֹ, גַּם בְּכַרְמְלִית אָסוּר לְכַלְמָא. וְיֵשׁ מַהֲמוֹן שֶׁנִּכְשָׁלִין בָּזֶה שֶׁנּוֹשְׂאִין קְטַנִּים עַל כְּתֵפֵיהֶם, וְטָעוּתָן הוּא מִפְּנֵי שֶׁהַקָּטָן יָכוֹל לִילַךְ בְּעַצְמוֹ, וּשְׁגָגָה הִיא (קכג) דְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן יֵשׁ בְּכָל אֹפֶן אֲפִלּוּ בְּכַרְמְלִית. וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב לִמְנֹעַ מִלּוֹמַר לָהֶן, שֶׁבְּוַדַּאי לֹא יִשְׁמְעוּ לָנוּ, וּמוּטָב שֶׁיִּהְיוּ שׁוֹגְגִין וְאַל יִהְיוּ מְזִידִין. וְקָטָן שֶׁאֵין יָכוֹל לִילַךְ בְּעַצְמוֹ כְּלָל, (קכד) חַיָּב לְרֹב הַפּוֹסְקִים כְּשֶׁנּוֹשְׂאוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. וְעַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי שָׁרֵי לְדִידָן דְּאֵין מְצוּי אֶצְלֵנוּ רְשׁוּת הָרַבִּים [פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק עא)]. הַמּוֹצִיא תִּינוֹק, וְכִיס תָּלוּי בְּצַוָּארוֹ, חַיָּב, אַף שֶׁהַתִּינוֹק יָכוֹל לִילַךְ בְּעַצְמוֹ דְּאֵין בּוֹ אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא דְּחַי נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ, מִכָּל מָקוֹם חַיָּב מִשּׁוּם כִּיס, דְּכִיס אֵינוֹ בָּטֵל לְגַבֵּהּ, שֶׁהוּא אֵין צָרִיךְ לוֹ. אֲבָל הַמּוֹצִיא גְּדוֹל הַמַּלְבִּשׁ בְּכֵלָיו, פָּטוּר, דִּכְגָרְרֵיו טְפֵלִים לוֹ, וְעָלָיו אֵינוֹ חַיָּב דְּהוּא נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ, וְלֵית בֵּהּ אֶלָּא אִסּוּרָא דְּרַבָּנָן [רַמְבַּ"ם (פי"ח ה"י"ז) וְהוּבָא בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ע)]: **מב** (קנה) **מֻתָּר לִגַּע בּוֹ.** עַיֵּן לְעֵיל בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י"ז: **מד** (קנו) **לֹא יִטְּלוּ מִמֶּנּוּ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁלֹּא יִתְלַשׁ מִמֶּנּוּ, דִּבְמַעֲשֶׂה הַתְּלִישָׁה הוּא בִּכְלַל תִּקּוּן כֵּלִי, וּכְמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּסִימָן ש"מ (סעיף יג) שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁמִּתְקַנֵּן בְּשַׁבָּת לְאֵיזֶה תַּשְׁמִישׁ, יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם תִּקּוּן כֵּלִי. וְהוּא הַדִּין (קכה) אִם כְּבָר נַעֲלַ הַחֶרֶס, וְהוּא מִתְקַנֵּן לְהַסִּיר בְּלִיטוֹתָיו וַעֲקִצָּיו כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְכַסּוֹת בּוֹ וּכְהַאי גַּוְנָא, דְּאָסוּר, וְהוּא בִּכְלָל מַה שֶּׁכָּתַב רַשְׁ"י (קכד: ד"ה לא יספות). אֲבָל לְקַח הֶחָרֶס שֶׁנִּשְׁבַּר מֵהַכֵּלִי וּלְכַסּוֹת בּוֹ מָנָא בְּלִי שׁוּם תִּקּוּן, וַדַּאי שָׁרֵי כַּמְבֹאָר לְעֵיל סָעִיף ו': **מה** (קנז) **בְּכְדוּר.** בֵּין אִם הִיא שֶׁל נְיָר אוֹ שֶׁל עֵץ, שֶׁאֵין שָׁם כְּלֵי עָלֶיהָ מַחֲמַת שֶׁרָאוּי לִשְׂחֹק בּוֹ, וְהָוֵי כְּאֶבֶן שֶׁהוּא מֻקְצֶה מִגּוּפוֹ, וַאֲפִלּוּ בְּטִלְטוּל בָּעָלְמָא אָסוּר לְדַעַת זוֹ [אַחֲרוֹנִים]: (קנח) **מַתִּירִין:** אָפְשָׁר שְׁטַעְמָם, שֶׁכֵּיוָן שֶׁעָשׂוּי לְכָךְ מֵהַיְחֵד לָזֶה בְּתָמִידוּת, לֹא שַׁיָּךְ בּוֹ שָׁם מֻקְצֶה וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף כ"ב. וּמִכָּל מָקוֹם לְכַלְמָא אָסוּר (קכו) לִשְׂחֹק בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וַאֲפִלּוּ בְּכַרְמְלִית בְּשַׁבָּת, דִּבְקָל הוּא שֶׁיִּפֹּל לְחוּץ מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְאָתֵי לַאֲתוויֵי, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב מֻתָּר אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים לִשְׂחֹק בּוֹ קְרַקַע לְכַלְמָא אָסוּר, מִשּׁוּם חֲשַׁשׁ אֲשׁוּוּיֵי גַּמּוֹת וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן לְדַעַת זוֹ. וְכָל זֶה כְּשֶׁשּׂוֹחֵק שֶׁלֹּא עַל גַּבֵּי קַרְקַע, (קכז) אֲבָל עַל גַּבֵּי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

מא (קכג) עַיֵּן בְּאוּר הַלָּכָה: **(קכה)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק צא) וְחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל נב ס"ח) וְהַגְּרַ"ז (סעיף פא): **(קכו)** כֵּן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק ש"ח) וְתַשְׁפֵּשְׁתִּי וּמָצָאתִי שֶׁכֵּן דַּעַת הָרַמְבַּ"ן (קל. ד"ה מתני') וְהָרַשְׁבָּ"א (שם) וְהָרַ"ן (נא: ד"ה אין עוקרין), דְּתִינוֹק בָּזֶה כִּבְהֵמָה דְּמֵי, וְחַיָּב לְרַבָּנָן, וְדַעַת הַמָּאוֹר (נט. ד"ה רבא) דַּאֲפִלּוּ לְרַבִּי נָתָן חַיָּב בָּזֶה. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בַּמְּאִירִי (קכח: ד"ה האשה) שֶׁגַּם כֵּן פְּשִׁיטָא לַהּ בָּזֶה לְחִיּוּב: **מד (קכז)** לִכְוּשֵׁי שְׁרֵד: **מה (קכט)** דִּרְכֵי מֹשֶׁה (אות יא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(קל)** פְּשׁוּט:

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah